

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

P9_TA(2020)0327

Eiropas vēlēšanu izvērtēšana

Eiropas Parlamenta 2020. gada 26. novembra rezolūcija par Eiropas vēlēšanu izvērtēšanu (2020/2088(INI))
(2021/C 425/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 10. un 14. pantu un 17. panta 7. punktu,
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 20. un 22. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 21. un 39. pantu un 52. panta 1. punktu,
- ņemot vērā Deklarāciju attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 6. un 7. punktu, kas pievienota Lisabonas līgumu pieņemušās starpvaldību konferences nobeiguma aktam,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un jo īpaši tās 21. pantu,
- ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, jo īpaši tā 25. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD), jo īpaši tās 29. pantu,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 1. principu,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 13. jūlija Lēmumu (ES, *Euratom*) 2018/994, ar ko groza Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu vispārējās tiešās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes 1976. gada 20. septembra Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28. jūnija Lēmumu (ES) 2018/937, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta sastāvu ⁽²⁾,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 22. maija Lēmumu (ES, *Euratom*) 2018/767, ar ko nosaka laikposmu devītajai pārstāvju ievēlēšanai Eiropas Parlamentā vispārējās tiešās vēlēšanās ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 3. maija Regulu (ES, *Euratom*) 2018/673, ar ko groza Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 25. marta Regulu (ES, *Euratom*) 2019/493, ar ko attiecībā uz pārbaudes procedūru, kura saistīta ar personas datu aizsardzības noteikumu pārkāpumiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu kontekstā, groza Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Pamatlīgumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām ⁽⁶⁾ (ar grozījumiem),

⁽¹⁾ OV L 178, 16.7.2018., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 165 I, 2.7.2018., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 129, 25.5.2018., 76. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 114 I, 4.5.2018., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 85 I, 27.3.2019., 7. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 304, 20.11.2010., 47. lpp.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

- ņemot vērā 2015. gada 11. novembra rezolūciju par Eiropas Savienības vēlēšanu likuma reformu ⁽⁷⁾,
 - ņemot vērā 2017. gada 16. februāra rezolūciju par Eiropas Savienības darbības uzlabošanu, izmantojot Lisabonas līguma piedāvāto potenciālu ⁽⁸⁾,
 - ņemot vērā 2017. gada 16. februāra rezolūciju par Eiropas Savienības pašreizējās institucionālās struktūras iespējamo attīstību un korekcijām ⁽⁹⁾,
 - ņemot vērā 2018. gada 18. aprīļa rezolūciju par projektu Padomes lēmumam, ar ko nosaka laikposmu devītajai pārstāvju ievēlēšanai Eiropas Parlamentā vispārējās tiešās vēlēšanās ⁽¹⁰⁾,
 - ņemot vērā 2018. gada 7. februāra rezolūciju par Eiropas Parlamenta sastāvu ⁽¹¹⁾,
 - ņemot vērā 2019. gada 16. jūlija lēmumu par Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanu ⁽¹²⁾,
 - ņemot vērā 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par ārvalstu iejaukšanos dalībvalstu un Eiropas demokrātiskajos procesos ⁽¹³⁾,
 - ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 13. februāra rezolūciju par pašreizējo stāvokli debatēs par Eiropas nākotni ⁽¹⁴⁾,
 - ņemot vērā 2020. gada 18. jūnija lēmumu par Īpašās komitejas attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju, izveidi, kompetenci, skaitlisko sastāvu un pilnvaru laiku ⁽¹⁵⁾,
 - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) 2019. gada 20. marta informatīvo ziņojumu "Personu ar invaliditāti reālās tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās",
 - ņemot vērā Parlamentu savienības (IPU) darbu dzimumu līdztiesības jomā, jo īpaši tās Dzimumsensitīvu parlamentu rīcības plānu,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas ziņojumu (A9-0211/2020),
- A. tā kā 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās tika novērota lielākā vēlētāju aktivitāte pēdējo 20 gadu laikā notikušajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās — 50,66 % (par astoņiem procentpunktiem vairāk nekā 2014. gadā), no kā varēja secināt, ka palielinās Eiropas iedzīvotāju interese par norisēm Eiropas līmenī un ka viņi uzskata, ka ES tiesību akti ietekmē viņu ikdienas dzīvi; tā kā aiz šā īpatsvara slēpjas liels atšķirības starp dalībvalstīm un tā kā ļoti liels balsstiesīgo iedzīvotāju īpatsvars vēlēšanās nepedalījās, tāpēc ir jādara vairāk, lai palielinātu vēlētāju aktivitāti Eiropas Parlamenta vēlēšanās;
- B. tā kā Eiropabarometra aptaujā, kas tika veikta Eiropas Parlamenta uzdevumā pēc 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, tika noskaidrots, ka divas galvenās vēlētāju prioritātes bija ekonomikas un vides stāvoklis, kas skaidri norāda, ka iedzīvotāji, kuri piedalās Eiropas vēlēšanās, vēlas aktīvāku rīcību Eiropas Savienības līmenī šajās divās politikas jomās, kurās ES un dalībvalstu iestādēm ir dalīta kompetence ⁽¹⁶⁾;

⁽⁷⁾ OV C 366, 27.10.2017., 7. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 252, 18.7.2018., 215. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 252, 18.7.2018., 201. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 390, 18.11.2019., 170. lpp.

⁽¹¹⁾ OV C 463, 21.12.2018., 83. lpp.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0002.

⁽¹³⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0031.

⁽¹⁴⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0098.

⁽¹⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0161.

⁽¹⁶⁾ Eiropabarometra izdevums Nr. 91.5. "2019. gada pēcvēlēšanu aptauja. Vai Eiropas vēlēšanas ieguvušas jaunu dimensiju?", Eiropas Parlaments, 2019. gada septembris.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

- C. tā kā pareiza vēlēšanu sistēmas izvēle rada vidi, kurā gan iedzīvotāji var paļauties uz to, ka tiks ievērotas viņu pamattiesības demokrātiskā iekārtā ievēlēt savus demokrātiskos pārstāvjus, gan politiskie pārstāvji var uz klausīt savus vēlētājus un pārstāvēt viņu intereses, tādējādi sniedzot iedzīvotājiem iespēju izjust savu ietekmi;
- D. tā kā saskaņā ar Eiropas barometra aptauju lielo vēlētāju aktivitāti var daļēji skaidrot ar aktivitātes pieaugumu jauniešu vidū, kaut gan kopumā vēlēšanās daudz aktīvāk joprojām piedalās iedzīvotāji vecumā virs 40 gadiem; tā kā vairāk nekā 50 % jauniešu vēlēšanās piedalījās, lai pildītu savu pilsonisko pienākumu un reaģētu uz klimata ārkārtas situāciju;
- E. tā kā pilsoniskās sabiedrības nerimstošai iesaistei bija izšķirīga nozīme proeiropeiska diskursa veidošanā pirms Eiropas vēlēšanām;
- F. tā kā vēlētāju aktivitātes pieaugums bija saistīts arī ar proeiropeisko partiju, par kurām lielākoties balsoja gados jaunā paaudze, popularitātes pieaugumu, kas palielināja proeiropeisko spēku vairākumu Eiropas Parlamentā, bet rezultāti, ko vēlēšanās guva ES integrācijas procesu apdraudoši eiroskeptiķi, populistu un nacionālistiskas kustības, būtu jāuztver kā brīdinājums;
- G. tā kā vēlētāju aktivitātes pieaugums liecina arī par to, ka ES iedzīvotāji vēlas, lai ES ātri, demokrātiski un efektīvi rīkotos tādos svarīgos jautājumos kā nodarbinātība, dzīves dārdzība, sociālais dempings, klimata pārmaiņas, migrācija, pamattiesību aizsardzība un demokratizācija;
- H. tā kā mums visiem ir iedarbīgāk un aktīvāk jāizmanto visi saziņas veidi, tostarp digitālās tehnoloģijas, lai veicinātu stingru saikni starp ES līmeņa politiskajiem lēmumiem un to, cik lielā mērā vēlētāji jūtas iesaistīti ES iestāžu darbā;
- I. tā kā Eiropas Parlamenta deputātu dzimumu līdzsvars ir uzlabojies (2019. gadā sieviešu īpatsvars bija 41 % — vairāk nekā 2014. gadā, kad tas bija 37 %), tomēr jāatzīst, ka Eiropas Parlamenta deputātu dzimumu līdzsvaru vēl nav izdevies panākt; tā kā aiz šiem skaitļiem slēpjas ievērojamas atšķirības starp atsevišķām dalībvalstīm un, lai būtu iespējams sasniegt dzimumu paritāti, joprojām ir jāpārvar daudzi šķēršļi;
- J. tā kā *Ursula von der Leyen* ir pirmā sieviete, kura ieņem Eiropas Komisijas priekšsēdētāja amatu; tā kā 13 no viņas vadītās Komisijas locekļiem ir sievietes, kas ir rekordliels sieviešu īpatsvars komisāru vidū;
- K. tā kā Eiropas daudzveidīgajai un multikulturālajai sabiedrībai vajadzētu būt labāk pārstāvētai Eiropas Parlamentā;
- L. tā kā 15 dalībvalstis joprojām ierobežo personu ar invaliditāti tiesības balsot, tādējādi liedzot šiem iedzīvotājiem jēgpilnu līdzdalību un pārstāvību demokrātiskajos procesos; tā kā dalībvalstu noteikumu dēļ apmēram 800 000 ES pilsoņu nevarēja izmantot savas tiesības balsot pēdējās Eiropas vēlēšanās invaliditātes vai garīgās veselības problēmu dēļ;
- M. tā kā demogrāfiskās pārmaiņas un sabiedrības novecošanās ir faktori, kuru rezultātā palielināsies to cilvēku skaits, kuri dzīvo ilgtermiņa aprūpes iestādēs vai ilgstoši ārstējas slimnīcās; tā kā būtu jāveicina īpašas šādiem cilvēkiem paredzēta oficiāla balsošanas kārtības plašāka izmantošana daudzās dalībvalstīs;
- N. tā kā termiņi, kādos balsttiesīgie iedzīvotāji var reģistrēties vēlētāju sarakstā, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras (no 90 dienām līdz 3 dienām pirms vēlēšanām); tā kā EESK informatīvajā ziņojumā "Personu ar invaliditāti reālās tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās" ir ieteikts reģistrāciju vēlētāju sarakstiem slēgt agrāka divas nedēļas pirms vēlēšanām;
- O. tā kā saskaņā ar kopīgu ziņojumu, ko sagatavoja Eiropas Nacionālo organizāciju federācija darbam ar bezpajumtniekiem (FEANTSA) un *Fondation Abbé-Pierre* ⁽¹⁷⁾, Eiropas Savienībā ir vismaz 700 000 bezpajumtnieku, bet gandrīz 9 miljoni māsaimniecību dzīvo ārkārtīgi nepiemērotos mājokļos; tā kā šis skaits 10 gadu laikā ir palielinājies par 70 %; tā kā bezpajumtniekiem ir ārkārtīgi grūti balsot;

⁽¹⁷⁾ FEANTSA un *Fondation Abbé-Pierre*, "Fifth Overview of Housing Exclusion in Europe 2020" ("Piektais pārskats par atstumtību mājokļa jomā Eiropā 2020. gadā"), 2020. gada jūlijs.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

- P. tā kā 1976. gada Vēlēšanu akta reforma, ko Eiropas Parlaments pieņēma ar 2018. gada 4. jūlija rezolūciju par projektu Padomes lēmumam, ar ko groza Aktu par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, kas pievienots Padomes 1976. gada 20. septembra Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, Euratom ⁽¹⁸⁾, joprojām nav ratificēta trīs dalībvalstīs;
- Q. tā kā Parlamentam būtu ar jaunu sparū jācenšas panākt, ka tiek ieviesti Parlamenta ierosinātie grozījumi Vēlēšanu aktā, kurus vēl nav ratificējušas dažas dalībvalstis, un jāuzstāj uz vienotu Eiropas vēlēšanu noteikumu ieviešanu;
- R. tā kā 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātā ir izveidojies jauns Parlamenta vairākums, kura sastāvā ir dažādas politiskās grupas ar skaidri proeiropeisku identitāti;
- S. tā kā pēc 2019. gada vēlēšanām Padomes izrādītās pretestības dēļ Komisijas priekšsēdētāju neizdevās izraudzīties no dažādajiem izvirzītajiem kandidātiem, kā rezultātā ir samazinājusies uzticība šim procesam; tā kā Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšana ir atkarīga no Eiropas Parlamenta deputātu vairākuma atbalsta iegūšanas; tā kā tikai daļa no ES pilsoņiem, kuri piedalījās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, uzskatīja, ka viņu balss var ietekmēt Komisijas priekšsēdētāja izraudzīšanos, kas norāda uz vajadzību uzlabot ES iedzīvotāju informētību par šo procesu;
- T. tā kā izvirzīto kandidātu process vēl ir jāpilnveido; tā kā cita starpā tajā nav paredzēta iespēja izvirzītajiem kandidātiem oficiāli kandidēt, kas dotu iespēju Eiropas vēlētajiem balsot par sev vēlamu izvirzīto kandidātu un zināt, kuras personas kandidē uz Komisijas priekšsēdētāja amatu un kā Eiropas politiskās partijas šīs personas ir izraudzījušas; tā kā Parlaments šo jautājumu aktualizēja savā 2018. gada 7. februāra lēmumā par pamatnolīguma par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām pārskatīšanu ⁽¹⁹⁾;
- U. tā kā izvirzīto kandidātu sistēma ir steidzamības kārtā jāreformē, rīkojot padziļinātas pārdomas konferencē par Eiropas nākotni, ņemot vērā Eiropas vēlēšanu sistēmas proporcionālības principu, un ir jānodrošina gatavība šīs sistēmas piemērošanai nākamajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās 2024. gadā; tā kā šajās pārdomās jāapskata arī Komisijas un tās priekšsēdētāja faktiskā politiskā loma un attiecīgi saistītās izmaiņas Savienības lēmumu pieņemšanas procesā;
- V. tā kā apstāklis, ka tikai 8 % aptaujas respondentu uzskata, ka pēdējās vēlēšanās balsojuši, lai ietekmētu nākamā Komisijas priekšsēdētāja izvēli ⁽²⁰⁾, apliecina, ka Komisijas priekšsēdētāja izvēles process ir steidzami jāskaidro un jāpadara vēlētajiem pārredzamāks;
- W. tā kā tādi institucionāli priekšlikumi kā transnacionālu sarakstu ieviešana, kas minēta Parlamenta 2018. gada 7. februāra rezolūcijā par Eiropas Parlamenta sastāvu un kas Eiropas politiskajām partijām un kustībām piešķirtu nozīmīgāku lomu Eiropas Parlamenta vēlēšanās, Padomes pārveidošana par Savienības otro likumdošanas palātu, kā ierosināts Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūcijā par Eiropas Savienības pašreizējās institucionālās struktūras iespējamo attīstību un korekcijām, vai iespējas došana Eiropas politiskajām partijām un kustībām veidot pirmsvēlēšanu koalīcijas, pārveidotu Eiropas Parlamenta vēlēšanas, patiešām ļaujot tām kļūt par vienām Eiropas mēroga vēlēšanām, nevis 27 valstu mēroga vēlēšanu apkopojumu, kā tas ir pašlaik;
- X. tā kā interešu deklarāciju izskatīšanas process un komisāru amata kandidātu uzklaušīšanas Eiropas Parlamentā bija svarīgs posms, ar ko tika palielināta Komisijas pārskatatbildība Parlamenta un sabiedrības priekšā; tā kā šo procesu ir iespējams nākotnē uzlabot un tas arī būtu jādara;
- Y. tā kā ārvalstu spēki, dažkārt kopā ar iekšējiem dalībniekiem, ir vērsušies pret demokrātiskajiem procesiem gan dalībvalstīs, gan ES līmenī, lai ietekmētu vēlēšanu rezultātus un vājinātu Savienību; tā kā ES iestāžu ieviestie mehānismi, piemēram, ES prakses kodekss dezinformācijas jomā un agrīnās brīdināšanas sistēma vēlēšanu jomā, palīdzēja mazināt ārvalstu ietekmi vēlēšanu kampaņas laikā;

⁽¹⁸⁾ OV C 118, 8.4.2020., 246. lpp.⁽¹⁹⁾ OV C 463, 21.12.2018., 89. lpp.⁽²⁰⁾ Eiropametra izdevums Nr. 91.5, 2019. gada septembris.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

- Z. tā kā Komisijas pieprasījumi sociālo plašsaziņas līdzekļu platformām pirms vēlēšanām radīja pārpratumus un tiem bija neparedzētas sekas, piemēram, Eiropas mēroga politisko reklāmu aizliegums, kaut gan šādas reklāmas ir viens no galvenajiem veidiem, kādā vēlētajī var identificēt un atpazīt Eiropas politiskās partijas Eiropas vēlēšanu kampaņās; tā kā jo īpaši šajā sakarā iestādēm vajadzētu izstrādāt starpiestāžu pieeju, kas pozitīvi ietekmētu vēlēšanu procesa drošību un stabilitāti; tā kā prakses kodekss ir pilnībā brīvprātīgs un tajā pievērsta uzmanība pārredzamībai, nevis reāliem ierobežojumiem, piemēram, attiecībā uz mērķtiecīgām politiskajām reklāmām;
- AA. tā kā Eiropas politiskās partijas un fondi ir galvenie sekmīgi Eiropas līmeņa politisko debašu veicinātāji gan Eiropas vēlēšanu laikā, gan pirms un pēc tām, tāpēc tiem vajadzētu būt redzamākiem; tā kā šīs svarīgās funkcijas dēļ Eiropas politiskajām partijām un politiskajiem fondiem būtu jānodrošina maksimāla pārredzamība attiecībā uz to pārvaldītajiem līdzekļiem, jo īpaši ES budžeta līdzekļiem;
- AB. tā kā Eiropas politiskās partijas saskaras ar dažādiem ierobežojumiem saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņu rīkošanu, tostarp ierobežotām iespējām finansēt kampaņas un rīkot kopīgus pasākumus ar savām valsts līmeņa biedru partijām, un tām ir aizliegts rīkot kampaņas valsts līmeņa referendumos par Eiropas jautājumiem;
- AC. tā kā jaunu politisko partiju un kustību parādīšanās pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām liecina par pilsoņu interesi par jauninājumiem politikā;
- AD. tā kā atšķirīgi valstu noteikumi par partiju izveidi un piekļuvi Eiropas Parlamenta vēlēšanām joprojām ir būtisks šķērslis jauninājumiem politikā un patiesu Eiropas mēroga politisko debašu izveidei;
- AE. tā kā ir ziņots, ka vēletāju reģistrēšanās kārtība Apvienotajā Karalistē ir bijis cēlonis tam, ka apmēram vienam miljonam Eiropas pilsoņu tika atņemtas iespējas izmantot savas tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās,
1. atzinīgi vērtē vēletāju aktivitātes pieaugumu 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kas parāda, ka vēletāju aktivitātes samazināšanās tendenci visā Eiropā ir iespējams vērst pretējā virzienā, bet vienlaikus pauz vilšanos par pastāvīgi lielo nebalstīto skaitu un to, ka visā Eiropas Savienībā gandrīz puse balsstiesīgo vēletāju nepiedalījās vēlēšanās; atzīst ES iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju vadīto kampaņu, jo īpaši Parlamenta kampaņas “Šoreiz es balsošu” svarīgo lomu vēletāju aktivitātes palielināšanā; uzsver, ka ir jāveic vairāk pasākumu vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī, lai motivētu vēletājus piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās; uzskata, ka vēletāju aktivitātes palielināšanās liecina par to, ka arvien lielāka iedzīvotāju daļa uzskata ES par piemērotu līmeni, kurā risināt tādus mūsdienu problēmjautājumus kā ekonomika un ilgtspējīga izaugsme, klimata pārmaiņas un vides aizsardzība, sociālā un dzimumu nevienlīdzība, digitālā revolūcija, brīvības, cilvēktiesību un demokrātijas veicināšana, kā arī tādus ģeopolitiskus jautājumus kā migrācija un ārpolitika; aicina visas ES iestādes uzņemties atbildību un īstenot pilnvaras, ko tām tieši vai netieši ir devuši pilsoņi;
 2. ir pārliecināts, ka vēletāju aktivitātes pieaugošo tendenci ir iespējams turpināt, ja tiks nostiprināta savstarpējā saikne un pārskatatbildība starp vēletājiem un kandidātiem un ja visās dalībvalstīs notiks debates par ES mēroga uzdevumiem un politiskajām programmām;
 3. atzinīgi vērtē ievērojamo jauniešu aktivitātes pieaugumu vēlēšanās; atkārtoti savu aicinājumu Padomei un Komisijai sabiedriskās apspriešanas procedūrās un konferencēs par Eiropas nākotni ņemt vērā jautājumus, kas satrauc jauniešus, jo tie skar aspektus, kas būs svarīgi nākamā paaudžu dzīvē; iesaka dalībvalstīm apsvērt iespēju saskaņot vēletāju vecuma cenzu, lai vēl vairāk veicinātu gados jaunu vēletāju aktivitāti;
 4. atzinīgi vērtē to, ka pēdējās vēlēšanas ir uzlabojies dzimumu līdzsvars Parlamentā; tomēr uzsver, ka joprojām ir iespējams panākt uzlabojumus, lai panāktu dzimumu ziņā patiešām līdzsvarotu Parlamenta sastāvu, un atzīst, ka starp dalībvalstīm pastāv ievērojamas atšķirības, jo ir gan tādas dalībvalstis, kurās Eiropas Parlamentā tika ievēlēti vairāk nekā 50 % sieviešu, gan dalībvalstis, kurās netika ievēlēta neviena sieviete; aicina dalībvalstis un Savienības iestādes veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai veicinātu vīriešu un sieviešu līdztiesības principu visā vēlēšanu procesā; šajā sakarā uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt dzimumu līdzsvara ievērošanu deputātu kandidātu sarakstos; aicina Komisiju sadarībā ar Eiropas Parlamentu un citām struktūrām, piemēram, Venēcijas komisiju, formulēt ieteikumus dalībvalstīm nolūkā panākt sieviešu

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

pārstāvības palielināšanu Eiropas Parlamentā, un aicina ieviest kandidātu sarakstus, kuros būtu vienāds skaits vīriešu un sieviešu, piemēram, izmantojot dzimumu paritātes sarakstus vai citas līdzvērtīgas metodes, jo daudzās dalībvalstīs nav nekādu tiesību aktu, kas nodrošinātu politisko paritāti vēlēšanās;

5. norāda, ka tikai daži Eiropas Parlamenta deputāti pieder etniskajām, lingvistiskajām un cita veida minoritātēm⁽²¹⁾; uzskata, ka cīņa pret rasismu un atstumtības un diskriminācijas izskaušana ir no ES vērtībām un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas izrietošs pienākums; uzsver, ka valstu un Eiropas līmenī ir jādarbā vairāk, lai turpmāk palielinātu iekļautību vēlēšanu sarakstos un veicinātu minoritāšu pārstāvju ievēlēšanu, un aicina dalībvalstis un politiskās partijas, kuras piedalās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, pieņemt proaktīvus pasākumus, lai palielinātu nepietiekami pārstāvētu grupu pārstāvību;

6. šajā sakarā atgādina par īpašajām grūtībām, ar kurām politiskās līdzdalības ziņā saskaras romi, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi vēlēšanu reģistrēšanas procedūrām, cita starpā personu apliecinošu dokumentu trūkuma dēļ; aicina dalībvalstis stiprināt romu izcelsmes vēlēšanu izglītošanu un dalību vēlēšanās;

7. norāda, ka līdzīgus ieteikumus varētu sniegt attiecībā uz pilsoņu ar invaliditāti iespējām izmantot balsošanas tiesības un tiesības būt ievēlētiem; ar lielām bažām atgādina, ka 2019. gadā visā Savienībā valstu līmeņa noteikumu dēļ nobalsot nevarēja apmēram 800 000 iedzīvotāju ar invaliditāti; aicina dalībvalstis pastiprināt apmaiņu ar paraugprakses piemēriem par vēlēšanu iecirkņu pieejamības uzlabošanu personām ar invaliditāti; norāda, ka vēlētajiem ar invaliditāti praktiskā balsošanas kārtība ir tikpat svarīga kā piekļuve informācijai vai vēlēšanu iecirkņiem;

8. mudina dalībvalstis garantēt to, ka visi balsstiesīgie iedzīvotāji, tostarp ES pilsoņi, kuri dzīvo ārpus savas izcelsmes valsts, bezpajumtnieki un ieslodzītie, kuriem šādas tiesības ir dotas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, šīs tiesības spēj izmantot;

9. norāda, ka atšķirīgu vēlēšanu tradīciju rezultātā ir izveidojies atšķirīgu vēlēšanu sistēmu klāsts; iesaka izstrādāt skaidrus noteikumus, ieteikumus un pamatnostādnes, kuru nolūks būtu panākt tuvināšanos ceļā uz vienotu Eiropas vēlēšanu likumu un ES pilsoņu balss vienlīdzību, jo īpaši attiecībā uz tiesībām reģistrēt partiju un kandidēt vēlēšanās, tikt iekļautam vēlēšanu biļetenā, kandidātu pieteikšanu, piekļūstamību, balsojuma pilnvarojumu vai attālinātu balsošanu, kā arī vēlēšanu dienām;

10. atzīst, ka 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanas bija labi organizētas, noraugoties uz neskaidrību, ko radīja Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības; šajā sakarā uzsver to, cik veikli tika veikta sastāva pārstrukturēšana pēc Brexit, ko ļāva paveikt 2018. gada 7. februāra rezolūcijā par Eiropas Parlamenta sastāvu iekļautā drošības klauzula;

11. mudina dalībvalstis pirms 2024. gada vēlēšanām nodrošināt konsulātiem lielākus resursus, lai būtu iespējams pastiprināt pārbaudes un informēt vēlētajus par to, ka daudzkārtēja balsošana ir nelikumīga;

12. aicina dalībvalstis uzlabot savus tiesību aktus, lai atvieglotu bezpajumtnieku iespējas balsot; uzsver, ka turpinot kā balsošanas priekšnosacījumu pieprasīt Padomes 1993. gada 6. decembra Direktīvā 93/109/EK, ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav⁽²²⁾, paredzēto pierādījumu par adresi, bezpajumtniekiem var tikt liegtas vēlēšanu tiesības valstīs, kur viņi nevar iegūt administratīvo adresi; stingri iesaka atteikties no prasības sniegt pierādījumu par adresi, lai atvieglotu iespējas nobalsot bezpajumtniekiem, kuri ir pilntiesīgi ES pilsoņi;

13. uzskata, ka pēc 2019. gada vēlēšanām Eiropas Komisijas priekšsēdētāju izvirzīto kandidātu procesā neizdevās izraudzīties tāpēc, ka, pirmkārt, šajā procesā pēc 2014. gadā gūtās pieredzes netika veikti nekādi uzlabojumi, un otrkārt, tāpēc ka ES iedzīvotājiem šis process netika izskaidrots un viņiem par to neradās izpratne; plāno līdz nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kas notiks 2024. gadā, reformēt demokrātisko procesu, kādā izraudzīsies Komisijas priekšsēdētāju; tomēr norāda, ka Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšana jebkurā gadījumā ir atkarīga no Eiropas Parlamenta deputātu vairākuma atbalsta iegūšanas, lai pilnībā tiktu ņemti vērā vēlēšanu rezultāti, kā paredzēts Lisabonas līgumā;

⁽²¹⁾ Komisijas 2020. gada 19. jūnija paziņojums "Ziņojums par 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām" (COM(2020)0252).

⁽²²⁾ OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

14. uzsver gaidāmās konferences par Eiropas nākotni nozīmīgo lomu debatēs par institucionālajiem jautājumiem, tostarp ņemot vērā 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātus; atzinīgi vērtē trīs ES iestāžu gaidāmo kopīgo deklarāciju par konferenci par Eiropas nākotni, un aicina to ātri pieņemt; atgādina Komisijas priekšsēdētājas apņemšanos pievērsties (tostarp pašā konferencē) tematiem, kas konkrēti saistīti ar demokrātiskajiem procesiem un institucionālajiem jautājumiem, neskarot lēmumus, kas pašā konferencē tiks pieņemti par risināmo prioritāšu sarakstu;

15. uzsver, ka Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanai ir vajadzīgs Parlamenta deputātu vairākums, tātad jau pēc definīcijas ir jāizveido koalīcija, panākot programmatisku vienošanos, kā tas bija redzams *U. von der Leyen* vadītās Komisijas ievēlēšanā;

16. norāda, ka nav nekādu apstākļu, kas liegtu Eiropas politiskajām partijām un kustībām pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām veidot koalīcijas un līdz ar to izstrādāt kopīgu programmu un izraudzīties koalīcijai vienu izvirzīto kandidātu;

17. uzskata, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultāti ir nostiprinājuši Eiropas Komisijas ievēlēšanas politisko dimensiju un līdz ar to — arī vajadzību precīzāk un objektīvāk pārbaudīt komisāra amata kandidātu interešu deklarācijas; turklāt uzskata, ka šis process ir uzsvēris vajadzību tehniski un objektīvi izvērtēt komisāru amata kandidātu interešu deklarācijas; atbalsta gaidāmās pārdomas, kas Konstitucionālo jautājumu komitejā (AFCO) un Juridiskajā komitejā (JURI) tiks rīkotas par neatkarīgas ētikas struktūras izveidi, kurai varētu piešķirt pienācīgus resursus; tomēr uzsver, ka katra komisāra amata kandidāta vai komisāru kolēģijas apstiprināšana vai noraidīšana galu galā ir politisks lēmums, kas nepārprotami ir Eiropas Parlamenta kompetencē;

18. uzskata, ka visiem Eiropas vēlētajiem vajadzētu būt iespējai balsot par sev tīkamo Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu; tāpēc atkārtoti, ka izvirzītajiem kandidātiem nākamajās vēlēšanās vajadzētu spēt oficiāli kandidēt visās dalībvalstīs, viņi būtu jāievēlē Eiropas politiskajai partijai un viņiem vajadzētu kandidēt ar vienotu Eiropas priekšvēlēšanu programmu; uzsver, ka, ņemot vērā ES proporcionālo vēlēšanu sistēmu, Komisijas priekšsēdētāja(-s) ievēlēšana jebkurā gadījumā ir atkarīga no kandidāta vai kandidātes spējas iegūt Eiropas Parlamenta deputātu vairākuma atbalstu;

19. norāda, ka šajā ziņojumā ierosinātajās izmaiņās ES primārajos tiesību aktos, kas atspoguļo Komisijas pieaugošo politisko lomu ES sistēmā, būtu jāietver arī Komisijas individuālā un kolektīvā atbildība Parlamenta un Padomes priekšā, kā arī Padomes pārveide par Savienības otro likumdošanas palātu;

20. ierosina reformēt vēlēšanu likumu un lēmumu par Eiropas Parlamenta sastāvu, paredzot gan tūlītējus uzlabojumus, kas attiektos uz nākamajām vēlēšanām, un saskaņotu un obligātu uzlabojumu programmu laikposmam pēc nākamajām vēlēšanām;

21. atzīst, ka, neraugoties uz to, ka vēlēšanu likuma reforma, par ko tika panākta vienošanās, dažās dalībvalstīs vēl nav ratificēta, būtu nepieciešams apspriest (tostarp konferencē par Eiropas nākotni) šādus turpmāk minētus elementus, kas varētu uzlabot Eiropas Parlamenta vēlēšanas:

- jaunus attālinātās balsošanas līdzekļus iedzīvotājiem balsošanai Eiropas Parlamenta vēlēšanās īpašos vai ārkārtējos apstākļos,
- kopīgus noteikumus par kandidātu pieņemamību, priekšvēlēšanu kampaņām un finansējumu,
- saskaņotus visām dalībvalstīm paredzētus standartus par iespējām izmantot balsošanas tiesības un tiesībām tikt ievēlētam, tostarp pārdomas par minimālā vecuma cenza samazināšanu visās dalībvalstīs līdz 16 gadiem,
- noteikumus par Eiropas Parlamenta deputātu prombūtni, piemēram, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, bērna kopšanas atvaļinājuma vai smagas slimības laikā;

22. atkārtoti aicinājumu izveidot Eiropas vēlēšanu iestādi, kurai būtu pilnvaras uzraudzīt ar Eiropas vēlēšanu likumu saistīto pamatnostādņu un normu īstenošanu; iesaka stiprināt mehānismus, kas nodrošina valstu vēlēšanu komiteju iespējas apmainīties ar informāciju, ko koordinētu Eiropas vēlēšanu iestāde;

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

23. pauž lielas bažas par to, ka joprojām nāk klajā pierādījumi par iejaukšanos un dezinformāciju pirms 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, un ka tajos bieži ir norādes uz ārvalstu ietekmi; pauž atzinību Komisijas un citu iestāžu centieniem cīnā pret ārvalstu iejaukšanos vēlēšanu kampaņas laikā, jo īpaši ar EADD Austrumu Stratēģiskās komunikācijas operatīvās grupas darbu; tomēr norāda, ka cīņa pret šiem uzbrukumiem Eiropas demokrātijai, tostarp valstu līmenī, prasa finanšu līdzekļus un personāla resursus, kas vairākas reizes pārsniedz kopējos šim nolūkam Eiropas līmenī atvēlētos resursus; mudina Komisiju un dalībvalstis ievērojami palielināt finansējumu cīņai ar ārvalstu iejaukšanos; uzsver, ka par prioritāti ir jāizvirza labāka bērnu izglītošana par plašsaziņas līdzekļu lietošanu un pilsoniskumu no agrīna vecuma gan sabiedrībā kopumā, gan skolās, lai attīstītu iedzīvotāju kritisko domāšanu un spēju atpazīt gan nepamatotu informāciju, gan saites uz pārbaudāmu informāciju;

24. uzskata, ka nelikumīga iejaukšanās vēlēšanu norisē nav parādība, kas būtu raksturīga tikai ārvalstīm; uzskata, ka ir jāpārbauda un vajadzības gadījumā jāreglamentē sociālo plašsaziņas līdzekļu platformu satura popularizēšanas algoritmi, lai nodrošinātu, ka pilsoņiem pieejamā informācija ir objektīva un ka gan vēlēšanu kampaņu laikā, gan kopumā tiek aizsargātas viņu tiesības uz informāciju;

25. uzskata, ka grūtības, kas rodas sakarā ar politiskajām reklāmām sociālo plašsaziņas līdzekļu platformās, parāda vajadzību Savienības mērogā saskaņot noteikumus par vēlēšanu kampaņām, jo īpaši tāpēc, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanās faktiski ir jāriko Eiropas mēroga kampaņas, kurās vajadzība digitālajā telpā ievērot 27 dažādus juridiskos režīmus rada šķēršļus un juridisko nenoteiktību politiskajām partijām un kustībām;

26. mudina Komisiju un Padomi veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai iedarbīgi cīnītos pret ārvalstu ietekmi un dezinformācijas iekšējo un ārējo dimensiju, pilnībā sadarboties ar Parlamenta jauno Īpašo komiteju attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (INGE), un pilnībā pirms nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām ņemt vērā tās ieteikumus, tiklīdz tā būs nākusi klajā ar saviem secinājumiem; mudina Komisiju un Padomi ciešāk sadarboties ar Parlamentu šajos jautājumos, jo mūsu demokrātisko iestāžu aizsardzība ir viens no Eiropas Parlamenta pamatzdevumiem;

27. uzsver Eiropas politisko partiju, politisko kustību un fondu svarīgo lomu Eiropas līmeņa politisko debašu veicināšanā; tomēr norāda, ka Eiropas un valstu līmeņa ierobežojošu pasākumu dēļ Eiropas politiskās partijas nevar rīkot pilnvērtīgas Eiropas mēroga vēlēšanu kampaņas; turklāt uzsver, ka tām nav atļauts rīkot kampaņas referendumos, kas attiecas uz Eiropas jautājumiem, tostarp starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem vai Apvienotās Karalistes 2016. gada referendumā par dalību ES; prasa ciešāk saskaņot valstu un ES tiesību aktus, lai attiecībā uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām radītu vienlīdzīgas konkurences apstākļus visā Eiropas Savienībā; ierosina veicināt Eiropas politisko partiju un kustību pamanāmību, norādot to nosaukumus un logotipus uz vēlēšanu zīmēm, un iesaka tos iekļaut arī visos materiālos, ko izmanto Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņās;

28. uzskata, ka Eiropas politisko partiju manifestiem vajadzētu būt zināmiem pirms vēlēšanas, kam nepieciešami skaidri un pārredzami noteikumi par kampaņu rīkošanu; uzsver, ka Eiropas vēlēšanu noteikumiem ir jāveicina Eiropas partiju demokrātija, tostarp paredzot obligātu prasību valstu partijām, kuras kandidē Eiropas Parlamenta vēlēšanās, vēlēšanu zīmēs blakus savam logotipam norādīt tās attiecīgās Eiropas partijas logotipu, kuras dalībniece ir konkrētā partija;

29. ierosina grozīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu⁽²³⁾, lai Eiropas politiskajām partijām un fondiem atļautu pilnībā iesaistīties Eiropas politiskajā telpā, rīkot kampaņas, izmantot kampaņām paredzēto finansējumu un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās, palielināt to finansējuma pārredzamību, jo īpaši attiecībā uz tā finansējuma pārvaldību, kas piešķirts no ES budžeta, un gadījumiem, kad finansējums nāk no dalībpartijām, un aizliegt ziedojumus no privātām un publiskām struktūrām no trešām valstīm; tomēr uzsver, ka varētu būt pieļaujama dalības maksas saņemšana no partijām, kuras ir no Eiropas Padomes valstīm, lai kultivētu Eiropas mēroga politiskās saites, ar nosacījumu, ka tas notiek paaugstinātas pārredzamības apstākļos;

(23) OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp.

Piektdiena, 2020. gada 26. novembra

30. norāda, ka Eiropas partiju manifesti pirms 2019. gada vēlēšanām vēl nebija nozīmīgs politisko debašu temats; pauž lielu nožēlu par gadījumiem, kad šādās debatēs uzmanība tika pievērsta nevis ES jautājumiem, bet dalībvalstīm aktuāliem tematiem, kas nebija tieši saistīti ar politikas veidošanu ES līmenī; uzskata, ka vēlēšanu eiropēisko dimensiju var ievērojami palielināt, sniedzot pilsoņiem vairāk informācijas par ES pieņemtajiem lēmumiem un par šo lēmumu ietekmi uz viņu ikdienu;

31. uzskata, ka, ieviešot ikgadēju Eiropas nedēļu, ko rīkotu vienlaikus visos dalībvalstu parlamentos un kuras laikā notiktu debates par Komisijas darba programmu, kurās piedalītos valstu parlamentu deputāti, Eiropas komisāri, Eiropas Parlamenta deputāti un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, palīdzētu veidoties saistītām starpparlamentārām publiskajām sfērām un vietējā līmenī uzlabotu informācijas apriti par Eiropas mēroga pasākumiem;

32. prasa izstrādāt koordinētu Eiropas līmeņa stratēģiju Eiropas Parlamenta vēlēšanu atspoguļošanai plašsaziņas līdzeklīs, jo īpaši nodrošinot, ka tiek apspriesta dažādo Eiropas līmeņa politisko spēku politiskā darba kārtība, ka tiek uzaicināti Eiropas Parlamenta vēlēšanu kandidāti no dažādām dalībvalstīm un ka tiek atspoguļoti priekšvēlēšanu kampaņu pasākumi;

33. mudina sabiedriskās raidorganizācijas rīkot un pārraidīt izvirzīto kandidātu debates, kā arī Eiropas Parlamenta deputātu kandidātu debates, jo informēt sabiedrību ir viņu kā kandidātu pienākums;

34. uzskata, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultāts ir nepārprotams aicinājums rūpīgi pārdomāt iestāžu darba organizāciju, lai iedzīvotāji, pilsoniskā sabiedrība un to pārstāvji varētu veidot Savienības nākotni; uzsver, ka Covid-19 pandēmijas dēļ ir saasinājusī vajadzību pēc Eiropas līmeņa institucionālām reformām; tāpēc aicina visus institucionālos partnerus uzņemties atbildību un aizvadīt vērienīgu, interaktīvu un iekļaujošu konferenci par Eiropas nākotni, kas būtu atvērta pilsoņiem, pilsoniskajai sabiedrībai un tās pārstāvjiem un kas nostiprinātu pārstāvības demokrātiju un ES noturību, panākot taustāmus rezultātus, un veikt turpmākus pasākumus attiecībā uz konferences secinājumiem, kuriem vajadzētu rosināt nozīmīgas izmaiņas Eiropas Savienības politikas virzienos un institucionālajā uzbūvē un no jauna stiprināt Eiropas projektu;

35. uzdod priekšsēdētājam šo nosūtīt rezolūciju Eiropadomei, Padomei, Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.